

2. RADNO PROSLAVLJENA DVADESETA OBLJETNICA INSTITUTA ZA TEOLOŠKU KULTURU LAIKA U ZAGREBU

U petak 2. listopada 1988. proslavljena je u Zagrebu dvadeseta obljetnica osnutka Instituta za teološku kulturu laika. U prvom je dijelu proslave – na svečanoj sjednici Vijeća Instituta – najprije predstojnik Instituta dr. M. Jerko Fućak pozdravio nazočne sudionike proslave: biskupa Franju Komaricu, predsjednika Vijeća BKJ za laike: dekana Katoličkoga bogoslovnog fakulteta dr. Josipa Čurića, prvoga predstojnika Instituta dr. Josipa Turčinovića te sve profesore, studente i studentice Instituta i suradnice i suradnike u njegovu Tajništvu. Sa zahvalnošću se sjetio i nenazočnih poglavara, profesora, studenata, suradnika, prijatelja, simpatizera i podupiratelja Instituta. Posebno je spomenuo uzoritoga gospodina velikoga kancelara Fakulteta kard. Franju Kuharića, koji je kao ondašnji generalni vikar i pomoćni biskup službeno otvorio Institut, poradio da mu se osiguraju prostorije u Nadbiskupskom dvoru i svih ga ovih 20 godina prati s osobitom naklonošću. Zahvalio je i upravi Nadbiskupskog dvora na dvadesetogodišnjem gostoprimstvu te Glasu Koncila na oglasima i vijestima kojima od početka prati i promiče rad Instituta. Sjetio se i profesora koji više ne predaju, napose pak. prof. dr. Jordana Kuničića, koji se kao dekan Fakulteta prije 20 godina zdušno zauzeo za zamisao osnutka Instituta i održao inauguracijski govor na njegovu otvorenju. Nato je predstojnik pročitao pozdravno i poticajno pismo uzoritoga gospodina velikoga kancelara Fakulteta kard. Franje Kuharića, koji zbog drugih obveza nije mogao doći. "Svaki je vjernik" – piše gospodin kardinal – "odgovoran za naviještanje evanđelja. Zato je potrebno da bude uistinu vjernik cjelovite vjere, djelotvorne ljubavi i nepokolebive nade. Potrebna mu je temeljita vjerska naobrazba... Tome služi Institut za teološku kulturu laika u Zagrebu. Tako je taj Institut u službi Crkve, a Crkva u službi Isusa Krista... Nije dosta samo studirati teologiju, nego je potrebno i živjeti s Bogom... Neka tome služi i rad našeg Instituta, kojemu po zagovoru Presvete Bogorodice želim blagoslov Trojedinoga Boga Oca i Sina i Duha Svetoga" – završava svoje pismo veliki kancelar.

Pročitano je i pozdravno pismo tajnice Teološko-pastoralnoga tečaja (s katehetskom specijalizacijom) iz Ljubljane s. Karmen Ocepek, koja ispričava sebe i dr. Janeza Grila, odgovornoga za Medškofijski odbor za studente, što se zbog iznenadnih obveza ne mogu odazvati pozivu na ovu proslavu.

Nakon toga je predstojnik iznio kratku povijest teološke naobrazbe laika u Crkvi općenito i u nas napose. Onda je dekan Fakulteta dr. Josip Čurić

svečano uručio diplomu izvanrednom studentu Instituta koji je ove godine diplomirao. U uvodnom je govoru istaknuo vrijednost Instituta i odao priznanje studentima i profesorima koji na njemu rade.

U drugom – radnom – dijelu proslave najprije je biskup Franjo Komarica održao kratko predavanje pod naslovom *"Koncilska Crkva treba stručno osposobljene laike"*. Izložio je ciljeve Instituta i pokazao kako on odgovara zahtjevima Drugoga vatikanskog sabora, a sada i novoga Crkvenoga zakonika, Dopunskim odredbama koje je donijela naša Biskupska konferencija te nakanama i prijedlozima najnovije biskupske sinode. Zahvalio je Bogu, a onda vodstvu Instituta i njegovim studentima, što je niklo "ovo dragocjeno stablo s izvanredno korisnim plodovima za uspješan suvremeni rast i poslanje naše domovinske Crkve". Na kraju je potaknuo na "korak naprijed u otvaranju novih mogućnosti, u trasiranju novih putova, u zametanju novih inicijativa i plodnih klica – na korist i naše Crkve, preko nje i na korist svih naših suvremenika i sunarodnjaka, a na proslavu Trojedinog Boga".

Osnivač i prvi predstojnik Instituta dr. Josip Turčinović kratko je odgovorio na pitanje: *Zašto je osnovan ITKL u Zagrebu?* Podsjetio je na pokoncilsku atmosferu, gibanja i događanja s mnogo vizija (crkveno i društveno otvaranje, koncilske tribine, listovi, obnova Fakulteta, pastorała, probuđena svijest o jednaku dostojanstvu svih kršćana...), iz čega je proizišla i misao o osnutku ITKL, ne kao nekoga nadomjestka za vjeronauk, nego kao visokoškolskoga teološkoga učilišta, otvorena svima, bez obzira na crkvenost i konfesionalnost. On je i danas važan – završio je dr. Turčinović – kao sastajalište laika koji se profesionalno bave teologijom, koji teološki razmišljaju. S te su strane plodovi Instituta značajni, premda nisu institucionalizirani. Trebalo bi i produbiti suradnju s drugim srodnim institutima i s njima podijeliti zadatke.

Sadašnji predstojnik dr. Jerko Fućak iznio je *"Iskustva ITKL u posljednjih deset godina i njegove perspektive"*. Pokazao je kako dosadašnja 983 studenta Instituta (613 muških i 370 ženskih) sada rade na veoma različitim područjima obiteljskoga, pastoralnoga, privrednoga, kulturnoga, društvenoga i političkoga života. Prikazao je i druge aktivnosti Instituta: dopisnu teologiju (oko 3.000 sudionika), javne seminare, ekumenske susrete. U pogledu perspektive naznačio je neke odrednice i postavio pitanja: Je li studij na Institutu dovoljno primijenjen svjetovnomu načinu života? Pomaže li da se studenti uspješnije kao vjernici uključuju u društvenu sredinu i kulturu? Vodi li dovoljno računa o prednaobrazbi? Je li prilagođen dobi, uvjetima života, talentima, pozivu studenata? Osposobljava li dovoljno za svjedočenje i apostolat? Formira li za dijalog? Svakako je potrebno misliti i na permanentnu naobrazbu laika, napose bivših studenata Instituta, na dublju motivaciju studija, a nadalje je potrebno produbiti i proširiti suradnju s drugim srodnim institutima, zajednicama, župama, svećenicima u svrhu uzajamnoga upoznavanja, suradnje, dopunjavanja, umjesto nepovjerenja, strančarstva, sumnjičavosti, razjedinjenosti, koje prijete rastočiti i ono što je teškom mukom i radom stečeno.

Zagrebački župnik vlč. Franjo Jurak iznio je svoja iskustva s laicima u katehetskom, liturgijskom, organizacijskom i građevinskom pogledu. Sve je ugodno iznenadila širina i razmjeri te suradnje.

Onda su studenti Instituta iznosili svoje misli, iskustva i primjedbe s obzirom na studij na Institutu: smještali su ga u kontekst odnosa Crkve i društva, govorili o motivaciji studija (angažmanu u Crkvi), o prijateljskoj i ljudskoj atmosferi na Institutu, o njegovanju ljudskoga, radnoga i molitvenoga zajedništva te o potrebi da se u predavanjima vodi računa ne samo o vjernicima nego i o onima koji ne vjeruju ili sumnjaju.

U priopćenju *"Teološki osposobljeni laici i crkvena izdavačka djelatnost"* upozorio je dr. Josip Turčinović kako bi se na Institutu laici trebali osposobljavati ne samo za crkvenu izdavačku djelatnost nego općenito za izdavaštvo te kao kompetentni i stručni teolozi ulaziti u taj rad i na društvenom sektoru. Prikazao je cio spektar ljudi i stručnosti potrebnih u proizvodnji te napose u plasmanu knjige i omogućavanju da ona na prikladan način dođe do čitalaca (vođenje knjižara, knjižnica i dr.).

Na kraju su dva nazočna predstavnika drugih instituta izrekli svoje čestitke, iznijeli polje svoga rada i probleme s kojima se susreću. Predstojnik Instituta za teološku kulturu laika u Osijeku dr. Andrija Šuljak govorio je o nastojanju Više teološke škole u Đakovu da taj Institut protegne i na druge slavonske centre – Vinkovce i Slavonski Brod, o suradnji sa župnicima, o izvanškolskom zajedništvu studenata i profesora te izrazio želju da se ovakvi skupovi za izmjenu iskustava organiziraju češće.

Predstavnik Instituta za kršćansku duhovnost u Remetama mr. Zdenko Križić, iznio je program i prve početke rada toga Instituta i iznio prve probleme s kojima se susreće: sudionici nemaju dovoljno vremena za taj studij (kao da on nije važan), mentalitet da je duhovnost samo za redovnike i svećenike, nema literature na hrvatskom, a nema ni slobodnih ljudi koji bi se dovoljno posvetili studentima. Istaknuo je i potrebu usklađivanja rada s drugim institutima i institucijama.

U opširnijem razgovoru nakon tih priopćenja iznosili su i drugi sudionici svoja zapažanja, iskustva, želje. Osobito su se isticali osobni, intimni problemi s kojima bi trebalo računati na Institutu, pa se spontano nametnuo zaključak da je premalo bilo riječi o Crkvi, koja je znak i sredstvo jedinstva ljudskoga roda, te o svijetu, o zadaćama kršćana u njemu te o analizama i ponudama koje bi mu oni mogli pružiti. To bi imao biti glavni cilj Instituta za teološku kulturu laika, upravo laika, kojima je poglavito područje rada upravo svijet.

Izabrana je i radna grupa koja bi trebala planirati daljnja razmišljanja na ovim temeljima.

M. J. Fućak